

Franc Čuš, ki je tudi podlegel poškodbam v ptujski bolnici. Pred sodnijo je hotel prevzeti krivdo uboja prvotno nas Janez Svenšek, ki se je pa premislil in izdal se sokrivce. Pred mariborskim senatom dne 23. januarjem ni hotel nobeden od obtoženih biti krivec smrti Čuša in so se obdolženci prerekali o krivdi do izreka sodbe, ki je zelo stroga in se glasi: Janez Svenšek 6 let in 2 meseca robije, Alojz Janžekovič 5 let strogega zapora, Janez Fošnar 5 let strogega zapora, Martin Janžekovič 5 let in 8 mesecev robije.

Tatovi okradli hotelirja. Ptujskemu hotelirju Koserju so odnesli neznani tatovi iz stanovanja 3400 Din gotovine, zlato zapestno uro in siv moški plašč. Skupna škoda znaša 6000 Din.

Brezuspešen vlom v davkarijo. V noči na 25. januarja so vlomili neznanici v prostore davkarije v Slov. Bistrici. Prišli so do blagajn, katerih niso mogli odpreti in so morali oditi brez zaželjene denarnega plena.

Tat odnesel trgovcu 70.000 Din. V Ljubljani na Dolenjski cesti ima trgovino mlad trgovec Karl Češnovar, kateremu je odnesel dne 24. januarja tat iz omare železno blagajno s 70.000 Din. Dopoldne omenjenega dne malo pred 11. uro je bila trgovčeva žena v spalnici trgovčevega stanovanja v I. nadstropju, nato je odšla le za nekaj minut v trgovino, ki je v pritličju. Kratko odsotnost trgovčeve soproge je uporabil neznan tat, ki je smuknil v spalnico, odprl omaro in odnesel iz nje železno blagajno, v kateri je bilo 70.000 Din gotovine, katero je imel trgovec pripravljeno za poravnavo raznih naročil. Natančna preiskava je ugotovila, da so morale biti tatu dobro znane hišne razmere in je čakal kje skrit, da je izrabil najugodnejšo priliko za drzno tatvino.

Prijeta uzmoviča. V Ljubljani v delavskem stanovanju na Zaloški cesti so opazili, da je odnesel tat 4 delavcem obleke za 2000 Din. Tatove so hitro izsledili in predali roki pravice. Gre za

23letnega Ivana Ježek in njegovega 25letnega tovariša Milana Beržan.

Nevarno obstreljen od divjega lovca. 45letni lovski čuvaj A. Kuhar, uslužben pri g. Gassnerju v Tržiču in doma iz Loma, je pregledoval okoliš na Tolstem vrhu. Pri tem poslu mu je izstrelil lovski tat celi naboj šiber v trebuh. Nevarno ranjenega so prepeljali v ljubljansko bolnico.

Hči ubila mater. V Kačjem potoku na Kočevskem je ubila hči lastno mater, ker ji je branila možitev.

Roparski napad. V Šalski vasi je pobil do nezavesti 80letno Marjeto König posestniški sin Viljem Stimetz in ji oropal 470 Din. Starka se je zavedla in orožniki so zaprli roparskega napačalca.

Samomor. V Zavodni pri Celju se je ustrelil s flobertovko v srce 26letni zidarski pomočnik Anton Koren.

Izreden način samomora. V Novem mestu v cerkvi je izpila večjo količino lizola 22letna služkinja Francka Ljubi iz Zdinje vasi pri Novem mestu. Nesrečno deklinco so spravili iz svetišča v bolnico, kjer je izdahnila v hudih mukah.

Tolovajska drznost. V bližini mesta Dortmund v Nemčiji so ustavili maskirani lopovi vlak. Z revolverji so ustražovali vlakospremno osobje ter odnesli iz poštnega vagona 9500 mark gotovine.

*

Slovenska Krajina.

Črensovc. Iz naše cerkve je nekdo odnesel nekaj manjših predmetov. Za uzmovičem ni sledu. Se slabše pa je to, da se dobijo ljudje, ki take propalice opravičujejo. — Do dana dne 25. januarja smo imeli v naši fari osem mrličev in zanimivo je, da vse ženskega spola.

Črensovc. V nedeljo dne 13. januarja smo imeli volitve v cerkveno občino. Iz vsake vasi smo izvolili dva odbornika, tako da šteje odbor skupno 14 članov. Odbor je izvoljen za dobo šestih let.

Žižki. Tudi letos so imele naše sestre gospodinsko nadaljevalni tečaj. Vseh prijavljenih niso mogle sprejeti, ker se jih je preveč prijavilo. Skoraj polovica jih je bilo iz Polane. Tečaj se je vršil tedensko trikrat. V četrtek dne 17. januarja so nam tečajnice pokazale, kaj so se naučile. K sklepu so bili povabljeni tudi starši tečajnic. Izpit, ki se je vršil ob tej priliki, so tečajnice dobro prestale. Tudi nekaj zabave so nam nudile in seveda izvrstno pripravljene obede, katerega so se tudi udeležili: g. župnik s kaplanom in predsednik občine. Sestram k takemu uspehu čestitamo! Le delajte tako dalje in naj vas ne vznemirjajo različni nevoščljivci. Naj drugi manj govorijo in več delajo, pa bodo tudi oni imeli take uspehe. Tudi tečajnicam čestitamo, da so se tako dobro naučile kuharske in gospodinske umetnosti.

Dolnja Bistrica. Ker je na naši šoli za dvo-razrednico preveč otrok (160), se je za dalj časa delalo na tem, da bi se razširila v trirazrednico. Zdaj smo to dosegli, le učilnico, ki bo v privatni hiši, bo treba opremiti in ime-

Najlepše mesto

na Kitajskem Tschöngtu ima 20 m debelo obzidje.

Najboljše

ter največje umetne namakalne naprave poseda angleška Indija. Središči teh naprav sta mesti Multan ter Haiderabad, ki imata neštete kanale, ki izvirajo vsi v veletoku Indus.

Holandski otok Java

pod Indijo ni čisto dvakrat tolik kakor Bavarska, ima pa 30 milijonov prebivalcev, torej nekoliko manj nego polovico od Nemčije.

V Avstraliji

živi po najnovejši ugotovitvi: 3 milijone

Januš Golec:

Propast in dvig.

Ljudska povest.

Prištedeno premoženje v gotovini in posesti je ostalo v najboljših ženinih rokah. Sto in stokrat bi se bila lahko možila v drugič, česar ni storila. Zlobni jeziki so trdili, da se je oklepala samotarskega vdovstva radi skoposti, da ji ne bi bilo treba deliti sklede z možem. Resnica je, da je bila Katra stiskave narave in je štedila ter si pritrgovala za bogznaj koga. Skopi ljudje so navadno brez pravih ciljev in tako je moralo biti tudi z Domitrovičevo.

Babnici sta mleli le bolj za bližnje sosede, v glavnem sta se bolj ubijali z obdelovanjem posestva nego z mlinom.

Katra se je zavedala, kako ji ljudje očitajo škrtljavost ter zavidajo premoženje, pa se je pehala kljub temu naprej za pridobivanjem in kopičenjem prihrankov. Sosedje so jo svarili radi s mote pred tolovaji. Katra se ni strašila ne tatov in ne roparjev in je držala pri sebi kot edino pomočnico pri čuvanju nad daleč naokrog razbobnanim imanjem in boga-

4 stvom staro Lenko. Nikdar ni bilo čuti, da bi bil kedo v noči voglaril krog Katrinega mlina, kaj šele da bi bil poskusil s tatvino ali ropom!

Bizeljanci so bili ter so poštene duše in malokedaj je čuti iz te župnije, kar bi bilo vredno posebne obsodbe. Skoki preko božjih zapovedi so znani iz onih starih časov iz Bojsnega ter Globokega, Bizeljsko je ostalo nekako obvarovano pred krvavimi zločini.

Kakor bi potrkal močno po polnem panju v noči, je zašumelo po Bizeljskem in po miroljubnih spodnjih krajih po raztresu vesti, da ni premožne skopulje Domitrovičeve Katre nikjer!

Dekla Lenka je bila nekaj dni iz mlina pri svojih sorodnikih v Podgorju. Ob njenem povratku je mukala živina pri praznih jasliah, svinje so krulile ter cvilile od glada. Vsi ti zunanji znaki so oznanili stari Lenki, da je gospodinja obolela, sicer bi ne zanemarljala preskrbe živega blaga pri hiši. Vrata na mlinu, ki je bil obcnem stanovanjsko poslopje, so bila zaprta. Voda je šumela preko polnega jeza, gospodinje od nikoder na spregled...

Dekla se je upala komaj polukati skozi pol od-

novati še eno učno moč in otroci bodo imeli zopet redni pouk. Dne 11. januarja je našo šolo prevzel g. Križman z gospo učiteljico. Zelimo prijaznemu gospodu in gospej, da bi se s svojimi otroci dobro počutila med nami!

Turnišče. Umrila je pri nas Nemeč Helena, po domače Nemčova, v starosti 73 let. Pokojna je bolehalo le sedem dni. Pokojna je bila zelo pobožna in je udano prenašala vse križe in težave življenja. Izgubo svojega sina, ki je padel v vojni, je udana v božjo voljo prenašala. Pokoj njeni duši, ostalim naše sožalje!

Strehovci. Kakor smo že na tem mestu poročali iz naše vasi glede umora 14letne Anice Horvatove, moramo še dodati, da je bila Bara Horvatova izpuščena po zaslišanju na svobodo, toda je bila dne 19. januarja ponovno aretirana in odgnana v zapore okrožnega sodišča v Mariboru. Aretacija se je izvršila radi tega, ker je morilka pisala grozilno pismo materi ubite deklice. Radi tega je prišlo do ovadbe in se je izvršila aretacija.

Sobota. Samaritanski tečaj, ki se je vršil tri mesece, se je zaključil dne 20. januarja. — Umril je pri nas v M. Soboti Gjörfi Vincenc v starosti 71 let. Pokoj njegovi duši! — Društvo »Sola in dom v Soboti« je imelo svoj ustanovni občni zbor v ponedeljek dne 21. januarja, ker je banska uprava potrdila njegova pravila. Ustanovitev tega društva je bila nujno potrebna, ker bodo tako starši učencev na državnih realnih gimnazijih v Soboti stalno v zvezi s profesorji. — Na šahovski simultanki ŠK Mura je igral g. Nemeč proti 27 igralcem. Dobil je 18 partij, 5 je remiziral, 4 zgubil. Vsekakor je uspeh g. Nemeca lep. Veliko pozornost je vzbudilo dejstvo, da so nekateri vodilni soboški šahisti med prvimi kapitulirali.

Za 100.000 Din dragocnosti je bilo ukradenih dvakratnim vlomom grofici Ernestini Bathiany v okraju Murska Sobotica. Obmejne čete so aretirale in predale v zapore v M. Soboti dva osumljenca, pri katerih so našli več predmetov, ki so last grofice.

Sejmi. Dne 21. januarja se je vršil v Beltincah prvi sejem v letošnjem letu, prav tako tudi dne 25. t. m. v Lendavi. Sejmi so bili bolj slabo obiskani.

prta vežna vrata, že ji je postalo jasno na prvi pogled, da se je moralo odigrati v njeni odsotnosti nekaj groznega.

Po izbi je bilo vse razmetano, na omarah ni držala nobena ključavnica, postelja obrnjena narobe. . . Gospodinje Katre nikjer. . . Lenka je klicala, iskala, vendar nikjer niti najmanjše sledi za izginulo.

Za zagonečni roparski umor, za katerega je šlo brezdvomno v tem slučaju, so zvedeli orožniki. Orožniška patrolja in preiskava ni dognala niti za las več nego Lenka. Denar je zginil s Katro vred do zadnjega krajcarja iz mlina. Nikjer ni bilo krvavih madežev, iz katerih bi se dalo sklepati, da so roparji starko ubili in ji ugrabili denar.

Kakor pobrskanje žandarjev je potekla brezuspešno tudi posebna sodna komisija, pri kateri so sodelovali strokovnjaki glede pojasnitve zamotanih zločinov.

Mlin je bil na samotni. Nikdo ni znal povedati, da bi se bile klatile po g. zbi kake sumljive postave. Lenka je bila zdama štiri dni in niti čas zločina se ni dal določiti natanko, kakor sicer v podobnih slučajih.

Razgovor s sezonskim delavcem v Franciji.

Srečal sem delavca, ki se je vozil iz Francije, kjer je bil na šestmesečnem poljskem delu. Stavil sem mu sledeča vprašanja:

»Kako ste potovali in kako ste se imeli, predno ste prišli v Aisne na stajo?

»Potovalo nas je okrog 400 delavcev v Francijo. Nekateri so bili veseli, nekateri so pa bili žalostni, ker so morali od doma. Doma nihče ne občuti tega, kar občuti človek, ko zapuša svoj domači kraj. Težko nam je bilo šele, ko smo drveli z vlakom onstran meja naše lepe domovine po tujini. Povsod so nam šli na roko. Ko smo prispeli v Francijo, smo se v Toulu mudili dva dni. Tu smo se razhajali na vse strani. Dvajset nas je potovalo skupaj v Aisne, na stajo Sereancourt. V začetku nam je bilo težko, ker nismo razumeli jezika. Kuhali smo si sami in tudi prali. Dogodilo se nam je tudi, da smo ob nedeljah tudi delali. V cerkev smo hodili v bližnji Aisne. Končno smo se razdelili v skupine po osem in tako smo ostali do odhoda domov.«

»Kaj ste govorili in slišali, ko so umorili v Marseille-u našega blagopokojnega kralja?«

»Ta vest nas je zelo pretresla, zlasti še, ker smo se bali nemirov v domovini. Francozi so govorili o našem pokojnem kralju kot o junaku, o velikem borcu za mir, o ljubitelju svoje domovine. To nas je zelo veselilo in smo po poteku dveh tednov bili popolnoma mirni.«

»Je bil gospodar prijazen z vami?«

»Upravitelj narofa je bil dober, toda zelo strog. Za vsako telo je zahteval natančnost in red. Sicer smo pa dobro izhajali pri njem.«

»Koliko ste zaslužili na dan?«

»Na dan smo zaslužili povprečno 20 do 25 frankov. Delali smo od 5. ure zjutraj do 12. ure in od 2. do 7. zvečer poleti; v jeseni od pol 6. ure zjutraj do mraka.«

»Ali se boste vsi vrnili v Francijo, če vam bo mogoče?«

»Vsekakor. Zasluži se tam res srednje dobro, toda človek je le siguren. Doma pač nimamo potrebnega dela, zato tudi nimamo zasluzka. Seveda bi raje ostali doma, saj je povsod lepo, doma pa najlepše.«

Poslovil sem se in šel. In v tem razgovoru sem videl vso tragiko našega kmečkega sezonskega delavstva.

Fr. H.

Prosvetno delo ljutomerske mladine.

Ljutomer, 20. I. 1935.

Mladina ljutomerske župnije si je že kmalu po razpustu starega prosvetnega društva ustanovila novo prosvetno društvo »Ljudska čitalnica«. Meseca decembra predlanskega leta se je vršil ustanovni občni zbor. Danes je ta idealna mladina na II. rednem letnem občnem zboru polagala pred svojim članstvom račune svojega enoletnega prosvetnega dela. Dejstvo, da se je od 253 članov današnjega občnega zbora udeležilo okoli 200 članov, nam dovolj jasno priča, da naša mladina s tem društvom duhovno živi in raste. — Z veselo

pesmijo, ki nas je vedno spremljala pri delovanju, smo otvorili tudi današnji občni zbor. Zato poskrbijo naši pevci in njih dirigent g. organist Potočnik. Občnega zbora se je udeležil tudi gospod profesor dr. Josip Hohnjec iz Maribora, ki je zbranim v lepi in nazorni obliki razložil pomen ljudsko-prosvetnega dela med našo mladino, v zmislu Slomškovega izreka: Zlat nauk več velja, kot zlat denar. Mlad človek mora biti telesno zdrav, strokovno izobražen, odporen, delaven in notranje neodvisen. Pij XI. je ob neki priliki rekel: V prosveti je najvažnejše, pridobiti si velike smernice. Za naše prosvetno delo sta ti veliki smernici krščanstvo in slovenstvo. Navzoči so z odobravanjem sledili govoru gospoda profesorja. Iz poročil sedanjih odbornikov povzemamo glavne podatke, ki nam poučajo izvršeno delo preteklega leta: 94 številik poslovnega prometa, 12 rednih sej in ena izredna ob smrti na-

Ljudje so ugibali ter govorili o tolovajski uganki marsikaj. Orožniki so vlekli na ušesa ljudski glas, zbirali građivo, da bi vendarle posvetili v temno zadevo, ki ni obetala po prvih ter temeljitih preiskavah niti sence razvozljanja.

Središče vseh ljudskih ugibanj o roparskem umoru je bilo mnenje: zločin imajo sigurno na vesti potepuški rakarji. Le ti lenuhi so imeli dovolj časa ter prilike, da so odstranili ter zabrisali vse, kar bi jih zamoglo izdati.

Gospodarji, katerim je bila rakarska nedolga radi pomandranja trave trn v peti, so trdili odločno, da so zakrivali krvavo dejanje rakarji. Tej svojati bo težko do živega, ker so vsi za enega, eden za vse in Judeža, ki ve za zločin, ki je najbrž denarno podprl celotno organizacijo, ne bo med njimi.

Edina opora za razmotanje stoterih in stoterih trditvev je bilo dejstvo: Med odkritjem roparskega umora po Lenki je kupil vodja vseh obsotlskih rakarjev, Vinko Lapuh, Lipšinetovo posest in jo je tudi izplačal. Odkod bi naj imel kolovodja vseh potepuhov ter lenuhov naenkrat stotake pri rokah?

Krog mladega Lapuha se je od dne do dne zože-

konj, 13 milijonov goveje živine in 100 milijonov ovac.

Največji ljudje

na svetu prebivajo v vzhodni Afriki 2000 m nad Viktorija jezerom v pokrajini Ruanda in se imenujejo Watussi.

Največji srebrni rudnik

na celem svetu je v Broken Hill v južni Avstraliji.

Ustanovitelji vele mesta Njujork

so Holanci in se je imenovala prvotna naselbina Amsterdam. Ameriškega Amsterdamu so se polastili Angliji leta 1664 in ga prekrstili v Njujork.